

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองศึกษาผลของโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในโรงพยาบาลเชษฐาธิราช นครหลวงเวียงจันทน์ นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพจำแนกรายด้านและโดยรวม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ของผู้ป่วยเบาหวาน ก่อนและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน ผลการศึกษาได้ผล ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง (n=25)		กลุ่มควบคุม (n=25)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	6	24.0	6	24.0
หญิง	19	76.0	19	76.0
2. อายุ				
40-50 ปี	8	32.0	8	32.0
51-60 ปี	17	68.0	17	68.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง (n=25)		กลุ่มควบคุม (n=25)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	10	40.0	12	48.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	20.0	1	4.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6	24.0	10	40.0
อนุปริญญา	2	8.0	1	4.0
ปริญญาตรี	2	8.0	1	4.0
4. อาชีพ				
รับจ้าง	2	8.0	0	0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	16.0	9	36.0
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	3	12.0	1	4.0
เกษตรกรรวม	1	4.0	1	4.0
แม่บ้าน	10	40.0	4	16.0
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	5	20.0	10	40.0
5. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน				
5000-10,000 บาท	10	40.0	12	48.0
10,001-15,000 บาท	7	28.0	7	28.0
15,001-20,000 บาท	8	32.0	6	24.0
6. ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน				
1-5 ปี	15	60.0	13	52.0
6-10 ปี	10	40.0	12	48.0
7. วิธีการรักษาโรคเบาหวาน				
รับประทานยา	25	100	25	100
8. ดัชนีมวลกาย				
<18.5 กก./ม ²	2	8.0	2	8.0
18.5-22.9 กก./ม ²	9	36.0	13	52.0
23.0-27.4 กก./ม ²	10	40.0	4	16.0
27.5-29.9 กก./ม ²	2	8.0	5	20.0
>30.0 กก./ม ²	2	8.0	1	4.0

จากตาราง 2 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะเหมือนกันคือส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 24.0 เพศชาย ร้อยละ 76.0 อายุ พบว่า ส่วนใหญ่ 51-60 ปี จำนวนร้อยละ 68.0 และ อายุ 40-50 ปี จำนวนร้อยละ 32.0

ระดับการศึกษาของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่คือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 24.0 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 20.0 อนุปริญญา ร้อยละ 8.0 และปริญญาตรี ร้อยละ 8.0 ส่วนกลุ่มควบคุมมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 48.0 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 40.0 อนุปริญญา ร้อยละ 4.0 และ ปริญญาตรี ร้อยละ 4.0

อาชีพของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ ไม่ได้ประกอบ อาชีพ ร้อยละ 20.0 รับราชการ ร้อยละ 16.0 และธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 12.0 รับจ้าง ร้อยละ 8.0 และเกษตรกร ร้อยละ 4.0 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ รับราชการ ร้อยละ 36.0 เป็นแม่บ้าน ร้อยละ 16.0 รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 4.0

รายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือนของกลุ่มทดลองมีรายได้ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 40.0 รองลงมา 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 32.0 และรายได้เฉลี่ย 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 28.0 ส่วนกลุ่มควบคุมมีรายได้เฉลี่ย 5000-10,000 บาท ร้อยละ 48.0 รองลงมา 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 28.0 และ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 24.0

ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวานของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ 1-5 ปี ร้อยละ 60.0 และ ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน 6-10 ปี ร้อยละ 40.0 ส่วนกลุ่มควบคุมระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน 1-5 ปี ร้อยละ 52.0 และระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน 6-10 ปี ร้อยละ 48.0

วิธีการรักษาโรคเบาหวานทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมรักษาด้วยการรับประทานยา ร้อยละ 100

ดัชนีมวลกายของกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีดัชนีมวลกายระหว่าง 23.0-27.4 กก./ม² ร้อยละ 40.0 รองลงมา มีดัชนีมวลกาย 18.5-22.9 กก./ม² ร้อยละ 36.0 และ <18.5 กก./ม² ร้อยละ 8.0 ส่วนกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีดัชนีมวลกายระหว่าง 18.5-22.9 กก./ม² ร้อยละ 52.0 รองลงมา ดัชนีมวลกาย 27.5-29.9 กก./ม² ร้อยละ 20.0 ดัชนีมวลกายระหว่าง 23.0-27.4 กก./ม² ร้อยละ 16.0 และดัชนีมวลกายระหว่าง <18.5 กก./ม² ร้อยละ 4.0 ดัชนีมวลกาย >30 กก./ม² ร้อยละ 4.0

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพจำแนกรายด้านและโดยรวม ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพจำแนกรายด้านและโดยรวมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านออกกำลังกาย						
ก่อนการทดลอง	3.06	0.55	ปานกลาง	2.97	0.36	ปานกลาง
หลังการทดลอง	4.32	0.37	สูงสุด	3.11	0.57	ปานกลาง
ด้านโภชนาการ						
ก่อนการทดลอง	3.72	0.38	สูง	3.54	0.25	สูง
หลังการทดลอง	4.31	0.27	สูงสุด	3.50	0.21	สูง
ด้านการจัดการความเครียด						
ก่อนการทดลอง	3.36	0.51	ปานกลาง	3.45	0.36	สูง
หลังการทดลอง	3.82	0.37	สูง	3.43	0.27	สูง
ด้านการสนับสนุนของครอบครัว						
ก่อนการทดลอง	3.87	0.82	สูง	3.78	0.39	สูง
หลังการทดลอง	4.34	0.59	สูงสุด	3.75	0.34	สูง
พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม						
ก่อนการทดลอง	3.52	0.39	สูง	3.39	0.22	ปานกลาง
หลังการทดลอง	4.20	0.33	สูง	3.45	0.24	สูง

จากตาราง 3 กลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 อยู่ในระดับ ปานกลาง หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 อยู่ใน ระดับสูงสุด ด้านโภชนาการ ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.38 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.27 อยู่ในระดับสูงสุด ด้านการจัดการความเครียดก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 อยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 อยู่ในระดับสูง ด้านการสนับสนุนของครอบครัวก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในระดับสูงสุด พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 อยู่ในระดับสูง

กลุ่มควบคุม มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านโภชนาการก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับสูง ด้านการจัดการความเครียด ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 อยู่ในระดับสูง ด้านการสนับสนุนของครอบครัว ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 อยู่ในระดับสูง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 อยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม ก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 อยู่ในระดับปานกลาง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ของผู้ป่วย เบาหวาน ก่อนและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของ ผู้ป่วยเบาหวานก่อนและหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	$\bar{X}$	S.D.	t(p-value)	$\bar{X}$	S.D.	t(p-value)
ด้านออกกำลังกาย						
ก่อนการทดลอง	3.06	0.55	-12.739	2.97	0.36	-1.573
หลังการทดลอง	4.32	0.37	(.000)***	3.11	0.57	(0.129)
ด้านโภชนาการ						
ก่อนการทดลอง	3.72	0.38	-8.201	3.54	0.25	1.282
หลังการทดลอง	4.31	0.27	(.000)***	3.50	0.21	(0.213)
ด้านการจัดการความเครียด						
ก่อนการทดลอง	3.36	0.51	-4.270	3.45	0.36	0.457
หลังการทดลอง	3.82	0.37	(.000)***	3.43	0.27	(0.652)
ด้านการสนับสนุนของครอบครัว						
ก่อนการทดลอง	3.87	0.82	-2.597	3.78	0.39	0.641
หลังการทดลอง	4.34	0.59	(.016)*	3.75	0.34	(0.528)
พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม						
ก่อนการทดลอง	3.52	0.39	-9.552	3.39	0.22	-1.849
หลังการทดลอง	4.20	0.33	(.000)***	3.45	0.24	(0.077)

*p<.05, *** p<.001

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ด้านโภชนาการ ด้านการจัดการกับความเครียด และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม หลังการทดลองอยู่ในระดับสูงสุดและสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีเพียงพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ด้านการสนับสนุนของครอบครัวเท่านั้นสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มควบคุม มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ด้านโภชนาการ ด้านการจัดการกับความเครียด ด้านการสนับสนุนของครอบครัว และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม ก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	Independent t-test	p-value
ด้านออกกำลังกาย				
กลุ่มทดลอง	3.06	0.55	0.616	0.541
กลุ่มควบคุม	2.97	0.36		
ด้านโภชนาการ				
กลุ่มทดลอง	3.72	0.38	1.917	0.061
กลุ่มควบคุม	3.54	0.25		
ด้านการจัดการความเครียด				
กลุ่มทดลอง	3.36	0.51	-0.750	0.457
กลุ่มควบคุม	3.45	0.36		
ด้านการสนับสนุนของครอบครัว				
กลุ่มทดลอง	3.87	0.82	0.483	0.632
กลุ่มควบคุม	3.78	0.39		
พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม				
กลุ่มทดลอง	3.52	0.39	1.409	0.166
กลุ่มควบคุม	3.39	0.22		

จากตาราง 5 พบว่า ก่อนการทดลองผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ด้านโภชนาการ ด้านการจัดการกับความเครียด ด้านการสนับสนุนของครอบครัว และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	Independent t-test	p-value
ด้านออกกำลังกาย				
กลุ่มทดลอง	4.32	0.37	8.611	.000***
กลุ่มควบคุม	3.11	0.57		
ด้านโภชนาการ				
กลุ่มทดลอง	4.31	0.27	11.586	.000***
กลุ่มควบคุม	3.50	0.21		
ด้านการจัดการความเครียด				
กลุ่มทดลอง	3.82	0.37	4.173	.000***
กลุ่มควบคุม	3.43	0.27		
ด้านการสนับสนุนของครอบครัว				
กลุ่มทดลอง	4.34	0.59	4.191	.000***
กลุ่มควบคุม	3.75	0.34		
พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม				
กลุ่มทดลอง	4.20	0.33	9.438	.000***
กลุ่มควบคุม	3.45	0.24		

*** p< .001

จากตาราง 6 พบว่า หลังการทดลองผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านออกกำลังกาย ด้านโภชนาการ ด้านการจัดการกับความเครียด ด้านการสนับสนุนของครอบครัว และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพโดยรวม สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001